

مکان نگاری عکاسانه خاستگاه‌ها و رویکردها

ترجمه و نگارش: علیرضا ملکیان

www.ketab.ir

© موسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر

خیابان ایرانشهر جنوبی، کوچه شریف، شماره ۲

تلفن: ۸۸۸۲۸۹۰۳ - ۸۸۸۴۳۲۹۴ - ۸۸۴۴۱۷۸

www.nazarpub.com

info@nazarpub.com

مکان نگاری عکاسانه

خاستگاه‌ها و رویکردها

ترجمه و نگارش: علیرضا ملکیان

طراحی و گرافیک: آتلیه نشر نظر

نظارت هنری: محبوبه مهربانی

با تشکر از فائزه عبدالحسینی

آماده‌سازی و چاپ: چاپ و نشر نظر

پیش از چاپ: سعید کاوندی

مدیر تولید: مهدی ابراهیم

فتوکپی: کحالی

رنگ: ۱۳۰۰ جلد

چاپ: تهران ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۲۰-۱۸۰۰

در هر نوع تکثیر، پخش یا استفاده از تمامی یا بخشی از اثر به شکل فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و ذخیره در سیستم‌های بانکی و پخش، ممنوع و قابل پیگرد قانونی است.

رشناسه: ملکیان، علیرضا

نوان و نام پدیدآور: مکان نگاری عکاسانه

استگاه‌ها و رویکردها

شخصیات نشر: تهران: چاپ و نشر نظر، ۱۳۹۵

شخصیات ظاهری: ۱۲۰ ص: مصور (پخش)

گی: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م

یکد: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۲۰-۱۹۸۰۰

معیت فهرست نویسی: قیپای مختصر

داشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی:

<http://opac.nli.ir> قابل دسترسی است

بازه کتابشناسی ملی: ۲۸۰۱۵۴۶

www.ketaboon.ir

متن مقابل تلاشی است در جهت صورت‌بندی و شرح رویکردهای پیش‌تاز مکان‌نگاری در طول تاریخ عکاسی. در جهت درک بهتر این نوشتار، توضیح چند مورد ضروری به نظر می‌رسد. نخست آنکه، متن بر اساس سیر تاریخی اتفاقات و جریان‌ات رسانه‌ی عکاسی نگاشته شده است. «تاریخ» در یک قاعده کلی، همچون مجموعه‌ی به هم پیوسته‌ای از وقایع عمل می‌کند. مختصات هر رویداد در طول زمان، به واسطه‌ی رابطه‌اش با رویدادهای پیش و پس از آن تعریف می‌شود. متن حاضر با جدا کردن حلقه‌های کلیدی در زنجیره بلند تاریخ عکاسی و طرح ایده‌ی بسط پیدا کرده است. در این راه، تنها آثار عکاسانی که توانسته‌اند با رویکرد خاص خویش مفهوم مکان‌نگاری را تحت تأثیر قرار دهند، مورد بررسی قرار گرفته است.

مورد دیگری که شرح آن ضروری است، نحوه‌ی استفاده از واژه «مکان‌نگاری» در طول متن می‌باشد. این نکته از این جهت اهمیت دارد که در برخی از متون عکاسی فارسی، واژه «مکان‌نگاری» در اشاره به «آی‌شگاه» برگزار شده توسط بنیاد ایستمن، مورد استفاده قرار گرفته است. همان‌آی‌شگاه به زبان اصلی «New Topographic Photographs of a Man-Altered Landscape» است. واژه Topography در واقع بیشترین کاربرد در علم جغرافیا داشته و در اشاره به «مطالعه سطح زمین به وسیله نقشه‌برداری و ترمیم‌برداری» به کار می‌رود. واژه‌های «مکان‌نگاری» و «عارضه‌نگاری» و بعداً «تصویر‌نگاری» بیشترین کاربرد را در ترجمه این واژه در حیطه علم جغرافیا به خود اختصاص داده‌اند. با توجه به تفاوت مفهوم «مکان» در «علوم جغرافیایی» و «رسانه عکاسی»، نگارنده این سطرها تصمیم گرفته است تا از اصطلاح «زمین‌نگارهای جدید» (که پیش از این در متون دیگر عکاسی نیز در اشاره به نمایش مذکور استفاده شده است) در اشاره به رویداد مذکور بهره جوید. به این ترتیب، واژه «مکان‌نگاری» نه در اشاره به جریان و یا رویدادی خاص، بلکه به معنی «فعل عکاسی کردن از یک مکان» مورد استفاده قرار گرفته است. در تعریف اخیر، یک اثر «مکان‌نگاری» دارای ویژگی‌های مشخصی است: «وسیع» است مانند چشم‌انداز یا «محدود» است مانند یک کوچه؛ «ماهیت مشخصی» را نمایان می‌کند مانند یک کوه و یا یک ساختمان، و یا «مکان بی‌مرزی» را به تصویر می‌کشد، مانند یک دشت؛ و در نهایت به شیوه «سیاه و سفید» تهیه شده است و یا به شیوه «رنگی».

نکته پایانی اینکه، در تهیه متن و در راستای به دست آوردن اطلاعاتی مانند تاریخ جریان‌های عکاسی، نام عکاسان و همچنین موارد فنی، - در اکثریت قریب به اتفاق ارجاعات - از دو کتاب مرجع استفاده شده است: «دانشنامه عکاسی در قرن نوزدهم» و «دانشنامه عکاسی در قرن بیستم». هر دو از انتشارات «روتلیج» انگلستان. این کتاب‌ها به ترتیب در آگوست ۲۰۰۷ و نوامبر ۲۰۰۵ منتشر شده و از معتبرترین منابع تاریخ عکاسی به شمار می‌آیند. در انتها قابل ذکر است که مطالب درج شده در قسمت «پیوست» نیز از منابع مذکور استخراج شده و به علاقه‌مندان امکان می‌دهد تا اطلاعات کتری در زمینه فعالیت‌های عکاسان برجسته مکان‌نگاری کسب کنند. ادرب: دقیق مقالات استفاده شده، در قسمت «منابع» در دسترس است.

علیرضا ملکیان